

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാഭേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അയോധ്യാകാണ്ഡേ

॥ സപ്തദശാധികശതതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാഭേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| സപ്തദശാധികശതതമഃ സർഗഃ ||

അത്രൈശ്രമം ഗതാനാം ശ്രീരാമാദീനാം തേന
സത്കാരോന്മസൂയയാ ച സീതായാഃ സമാദരഃ

രാഘവസ്തുപയാതേഷു
സർവേഷ്വനുവിചിന്തയൻ |
ന തത്രാരോചയദ് വാസം
കാരണൈർബഹുഭിസ്സദാ || 2.117.1 ||

ഇഹ മേ ഭരതോ ദൃഷ്ടോ
മാതരശ്ച സനാഗരാഃ |
സാ ച മേ സ്മൃതിരൻവേതി
താൻ നിത്യമനുശോചതഃ || 2.117.2 ||

സ്തുന്ധാവാരനിവേശേന
തേന തസ്യ മഹാത്മനഃ |
ഹയഹസ്തികരീഷൈശ്ച
ഉപമർദഃ കൃതോ ഭൃശം || 2.117.3 ||

തസ്മാദൻയത്ര ഗച്ഛാമ
ഇതി സഞ്ചിന്ത്യ രാഘവഃ |
പ്രാതിഷ്ഠത സ വൈദേഹ്യാ
ലക്ഷ്മണേന ച സംഗതഃ || 2.117.4 ||

സോഽത്രേരാശ്രമമാസാദ്യ
 തം വവന്ദേ മഹായശാഃ |
 തം ചാപി ഭഗവാനത്രിഃ
 പുത്രവത് പ്രത്യപദ്യത ||2.117.5 ||

സ്വയമാതിഥ്യമാദിശ്യ
 സർവമസ്യ സുസത്കൃതം |
 സൗമിത്രിം ച മഹാഭാഗം
 സീതാം ച സമസാന്ത്യയത് ||2.117.6 ||

പത്നീം ച തമനുപ്രാപ്താം
 വൃദ്ധാമാമന്തര്യ സത്കൃതാം |
 സാന്ത്യയാമാസ ധർമജ്ഞഃ
 സർവഭൂതഹിതേ രതഃ ||2.117.7 ||

അനസുയാം മഹാഭാഗാം
 താപസീം ധർമചാരിണീം |
 പ്രതിഗൃഹ്ണീഷ്യ വൈദേഹീ -
 മബ്രവീദ്യഷിസത്തമഃ ||2.117.8 ||

രാമായ ചാചചക്ഷേ താം
 താപസീം ധർമചാരിണീം |
 ദശ വർഷാൺയനാവൃഷ്ട്യാ
 ദഗ്ധേ ലോകേ നിരന്തരം ||2.117.9 ||

യയാ മൂലഫലേ സൃഷ്ടേ
 ജാഹനവീ ച പ്രവർതിതാ |
 ഉഗ്രേണ തപസാ യുക്താ
 നിയമൈശ്ചാപ്യലക്യതാ ||2.117.10 ||

ദശ വർഷസഹസ്രാണി
 യയാ തപ്തം മഹത് തപഃ |
 അനസുയാവ്രതൈസ്താത
 പ്രത്യുഹാശ്ച നിബർഹിതാഃ || 2.117.11 ||

ദേവകാർയനിമിത്തം ച
 യയാ സന്ത്യരമാണയാ |
 ദശരാത്രം കൃതാ രാത്രിഃ
 സേയം മാതേവ ത്യേനഘ || 2.117.12 ||

താമിമാം സർവഭൂതാനാം
 നമസ്കാർയാം തപസ്യിനീം |
 അഭിഗച്ഛതു വൈദേഹീ
 വൃദ്ധാമക്രോധനാം സദാ || 2.117.13 ||

ഏവം ബ്രുവാണം തദ്യുഷിം
 തഥേത്യുക്ത്യാ സ രഘവഃ |
 സീതാമാലോക്യ ധർമജ്ഞാ -
 മിദം വചനമബ്രവീത് || 2.117.14 ||

രാജപുത്രി ശ്രുതം ത്യേത -
 ന്മുനേരസ്യ സമീരിതം |
 ശ്രേയോർഥമാത്മനഃ ശീഘ്ര -
 മഭിഗച്ഛ തപസ്യിനീം || 2.117.15 ||

അനസുയേതി യാ ലോകേ
 കർമഭിഃ ഖ്യാതിമാഗതാ |
 താം ശീഘ്രമഭിഗച്ഛ ത്വ -
 മഭിഗച്ഛാമം തപസ്യിനീം || 2.117.16 ||

സീതാ ത്വേതദ് വചഃ ശ്രുത്വാ
 രാഘവസ്യ യശസ്വിനീ |
 താമത്രിപതീം ധർമജ്ഞാ -
 മഭിചക്രാമ മൈമിലീ ||2.117.17 ||

ശിമിലാം വലിതാം വൃദ്ധാം
 ജരാപാണ്ഡുരമൂർധ്വജാം |
 സതതം വേപമാനാംഗീം
 പ്രവാതേ കദലീമിവ ||2.117.18 ||

താം തു സീതാ മഹാഭാഗാ -
 മനസുയാം പതിവ്രതാം |
 അഭ്യവാദയദവ്യഗ്രാ
 സ്വം നാമ സമുദാഹരത് ||2.117.19 ||

അഭിവാദ്യ ച വൈദേഹീ
 താപസീം താം ദമാൻവിതാം |
 ബദ്ധാഞ്ജലിപുടാ ഹൃഷ്ടാ
 പര്യപൃച്ഛദനാമയം ||2.117.20 ||

തതഃ സീതാം മഹാഭാഗാം
 ദൃഷ്ട്വാ താം ധർമചാരിണീം |
 സാന്ത്വയന്ത്യബ്രവീദ് വൃദ്ധാ
 ദിഷ്ട്വാ ധർമമവേക്ഷസേ ||2.117.21 ||

ത്യക്ത്വാ ജ്ഞാതിജനം സീതേ
 മാനവൃദ്ധിം ച മാനിനി |
 അവരുദ്ധം വനേ രാമം
 ദിഷ്ട്വാ ത്വമനുഗച്ഛസി ||2.117.22 ||

നഗരസ്ഥോ വനസ്ഥോ വാ
 ശുഭോ വാ യദി വാശുഭഃ |
 യാസാം സ്ത്രീണാം പ്രിയോ ഭർതാ
 താസാം ലോകാ മഹോദയാഃ ||2.117.23 ||

ദുഃശീലഃ കാമവൃത്തോ വാ
 ധനൈർവാ പരിവർജ്ജിതഃ |
 സ്ത്രീണാമാർയസ്വഭാവാനാം
 പരമം ദൈവതം പതിഃ ||2.117.24 ||

നാതോ വിശിഷ്ടം പശ്യാമി
 ബാന്ധവം വിമൃശന്ത്യഹം |
 സർവത്ര യോഗ്യം വൈദേഹി
 തപഃകൃതമിവാവ്യയം ||2.117.25 ||

ന ത്വേവമനുഗച്ഛന്തി
 ഗുണദോഷമസസ്ത്രീയഃ |
 കാമവക്ത്രവ്യഹൃദയാ
 ഭർതൃനാമാശ്ചരന്തി യാഃ ||2.117.26 ||

പ്രാപ്തവന്ത്യയശശ്ചൈവ
 ധർമദ്രംശം ച മൈമിലി |
 അകാർയവശമാപനാഃ
 സ്ത്രീയോ യാഃ ഖലു തദ്വിധാഃ ||2.117.27 ||

ത്വദ്വിധാസ്തു ഗുണൈർയുക്താ
 ദൃഷ്ടലോകപരാവരാഃ |
 സ്ത്രീയഃ സ്വർഗേ ചരിഷ്യന്തി
 യഥാ പുൺയകൃതസ്തുഥാ ||2.117.28 ||

തദേവമേതം ത്വമനുവ്രതാ സതീ
പതിപ്രധാനാ സമയാനുവർതിനീ |
ഭവ സ്വഭർതുഃ സഹധർമചാരിണീ
യശശ്ച ധർമം ച തതഃ സമാപ്സ്യസി || **2.117.29** ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
അയോധ്യാകാണ്ഡേ സപ്തദശാധികശതതമഃ സർഗഃ ||